

Søen. Den er ligeledes af den ærede Ordfører bleven fremhævet, men jeg kan gaae endnu videre, end han gjorde; det er ikke alene af stor Betydning, men det er af en bestandig tiltagende Betydning for Navigationen; dets Betydning har ikke altid været, hvad den er nu, og den vil blive endnu større, end den er det nu. Den ærede Ordfører sagde, at Uhret ombord paa Skibene bruges til at bestemme Længden paa Søen. Det er naturligtvis fuldkommen rigtigt. Anvendelsen af Uhre ombord paa Skibene er ikke gammel, den tilhører vort Aarhundrede, men Fabrikationen af Uhrene er gaaet bethdeligt frem, og efterhaanden, som Fabrikationen er gaaet frem, ere ogsaa Uhrenes Anvendelse, de dermed i Forbindelse satte Observationer og nye Opfindelser gaaede overordentligt frem. Man benytter nu Uhrene i Skibe, ikke blot til at bestemme Længden, men ogsaa til at bestemme Bredden, hvorpaa Skibet er, altsaa til fuldstændigt at bestemme, hvor Skibet er henne paa Søen, naar det ikke er i Sigte af Land. Ja, man har endnu en yderligere Anvendelse af Søuhret ombord. Det vil være de ærede Medlemmer bekendt, at Jernskibene have frembragt en stor Forstyrrelse i Compasserne, og at man har megen Besvær med at finde Compassets Feil, men man er nu gaaet over til at benytte Uhret i Forbindelse med Observationer paa Himlen til at finde disse. Det er altsaa klart, at Søuhrets Betydning for Sømanden er overordentlig stor, og det, ikke alene for dem, der ere paa lange Reiser, men ogsaa for dem, der ere paa korte Reiser. Da Uhrene nu ere blevne mere tilgængelige, idet de kunne faaes for en rimelig Priis — for en 3—400 Rd. — ere de ogsaa blevne mere anvendte ombord. Disse Uhre, der jo ere meget store, maae omgaaes med megen Varsomhed; man kan bedst sammenligne dem med et lille Compass, de ere ligesom et Compass ophængte saaledes, at de ikke svinge med Skibet; de ere anbragte paa et Sted i Skibet, hvor de ikke ere udsatte for at lide Overlast, hvor der er tørt osv., og de maae ikke uden den højeste Nødvendighed bringes bort fra det Sted, hvor de staae. Men det gaaer med Uhrene som med enhver menneskelig Indretning; der er Intet fuldkomment; Uhrene have deres Feil; at faae et Uhr, som

ikke vinder eller taber, er ikke muligt, og Uhrene kunne ogsaa forandre det, som de vinde eller tabe, noget. Uhret vil nu ikke være til den Nytte for Sømanden, naar han ikke veed, hvor stor Feilen er paa hans Uhr eller Uhre — thi der er meget ofte 3 Uhre ombord paa et Skib. Denne Feil maa han undersøge ved Observationer eller ved at skaffe sig Tiden andetsteds fra, og da han kun meget nødt maa bringe Uhret iland, er man kommen ham imøde ved med en Kugle, der er anbragt paa en Stang, hvorfra den falder ned paa det bestemte Tidspunkt, at give et Signal, som Sømanden bestemt og skarpt kan see ombord. For at hjælpe paa Søuhrets Mangler er man altsaa kommen Søfolkene imøde, og det mere og mere, eftersom Tiden er freeden frem, og det er blevet mere og mere fornødent. I alle Havne, hvor der er nogen betydelig Skibsfart, har man anbragt saadanne Signaler, og over hele Verden ere de indrettede paa samme Maade med en Kugle, som falder ned fra en Stang; de findes saaledes i England, i Frankrig, i Holland, i Middelhavet, i Amerika, i Ostindien og i Australien, og gaaer jeg til de nærmeste Steder her hos os, skal jeg nævne Stockholm, Gøteborg og Christiania. Der have de haft saadanne Kuglesignaler i mange Aar; jeg erindrer, at jeg i 1852 har været i Stockholm paa det Sted, hvor Signalet blev givet, og det havde da allerede været der i flere Aar. Vi have i den Henseende staaet tilbage, idet vi have hjulpet os med et mindre godt Flaggial, ja, jeg kan endogsgaae sige, at det er heelt forkasteligt. Kuglen falder ved et Tjedertryk ned fra Stangen, men hvorledes er Flaggialet blevet givet her? Flaggstangen var opreist ved Observatoriet, og Karlen gik ud til den Kl. 11³/₄ og heisede Flaget op, og naar saa Observatoren bankede paa Ruden, halede Karlen igjen Flaget ned. Men jeg vil spørge de Herrer, om det med den Forsigtighed, hvormed Søuhret maa omgaaes, er et forsvarligt Tidssignal, om man, efter den Brug, som Sømanden har derfor, kan ansee det for godt. Den ærede Ordfører har nævnt Greenwich. Ja, i England er Alting saa storartet. Jeg skal ganstke foreløbigt bemærke, hvorledes man bærer sig ad i England med det Tidssignal, som udgaaer fra Green-